

Nr 13.

Ankom till riksdagens kansli den 5 maj 1916 kl. 1 e. m.

Första kammarens andra tillfälliga utskotts utlåtande nr 13 i anledning av väckt motion angående skrivelse till Konungen om inrättande av allmänna organ för ordnande av frågor om tillhandahållande av livsmedel, bränsle m. m.

I en inom första kammaren väckt och till dess andra tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 78, har herr *Österberg* hemställt, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes taga under prövning, huruvida icke särskilda statliga och kommunala organ böra inrättas för att reglerande och stödjande ingripa beträffande så viktiga och för allmänhetens existens avgörande behovsartiklar och nyttigheter som livsmedel, bränsle och husrum, och att Kungl. Maj:t framdeles till riksdagen måtte inkomma med de förslag, som därav anses kunna vara behövliga. *Motionen.*

Beträffande motiveringen för denna hemställan får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet har i anledning av förevarande motion inhämtat yttranden från kungl. socialstyrelsen, kungl. kommerskollegium, kungl. lantbruks- *Utskottet.*
Bihang till riksdagens protokoll 1916. 12 saml. 2 avd. 12 häft. (Nr 13.)

styrelsen, statens livsmedelskommission samt kommissionen rörande rikets ekonomiska krigsberedskap.

Motionärens hemställan är ett uttryck för strävanden, som på senare tid vunnit allt större omfattning, och som särskilt under nu rådande kritiska förhållanden gjort sig gällande starkare än vanligt och redan framkallat åtskilliga betydelsefulla åtgärder från det allmännas sida. Mot en sådan utveckling, varigenom staten och kommunen, där så med hänsyn till produktionens och konsumtionens art är möjligt, ingripa stödjande och reglerande för att i görligaste mån skydda den stora massan av konsumenter från oskäligen prisförhöjningar, synas inga befogade invändningar kunna framställas. Emellertid synes det ej obestridligt, att åtgärder, som under nu rådande exceptionella förhållanden visat sig välgörande, utan vidare skulle kunna förutsättas hava samma verkan under mera normala förhållanden. Först då de under kristiden gjorda erfarenheterna kunna till fullo överblickas, torde det vara lämpligt att upptaga till behandling den av motionären väckta frågan i hela dess vidd.

Beträffande vissa av de behovsartiklar, som omnämnas i motionen, äro för övrigt åtgärder i motionens syfte redan vidtagna. Vad angår bostadsfrågan, kan statens bostadskommission väntas framkomma med förslag, som avse ett lämpligare ordnande av de mindre bemedlade klassernas bostadsförhållanden. Riksdagen har därjämte i år uttalat sig för en planmässig kraft- och bränslepolitik och så till vida redan tagit hänsyn till motionärens hemställan i vad den berör bränslefrågans ordnande.

Vad åter beträffar livsmedelsfrågan, är det tydligt, att motionären närmast utgår från de kommunala livsmedelsnämnder, som på initiativ av statens livsmedelskommission inrättats å vissa orter. Emellertid är erfarenheten av dessa nämnders verksamhet ännu mycket ringa, varjämte det ofta visat sig, att de kommunala myndigheterna haft synnerligen svårt att för dessa nämnder anskaffa tillräckligt kompetenta krafter. Med hänsyn härtill torde man böra se tiden an, innan spørsmålet om ett allmänt ordnande av vår livsmedelsfråga genom dylika kommunala nämnders inrättande och permanenta funktionerande upptages till prövning.

På grund av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att förevarande motion ej må till någon första kammarens åtgärd föranleda.

Stockholm den 2 maj 1916.

På utskottets vägnar:

OSKAR NYLANDER.

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet hava närvarit: herrar Nylander Danström, Steffen, Tisell, Alkman*, Permansson och Larson*.

* Har ej närvarit vid utlåtandets justering.
